

Svijet

Indijci brže od svih usvajaju fintech, dnevni transakcija obave kao SAD u tri mjeseca, a sve češće ih vode - žene

Sila koja dolazi Peta ekonomija svijeta uzlet temelji na strategiji 'Jedan distrikt - jedan proizvod'. Imaju ih 753

Invest India, nacionalna agencija za promociju i potporu ulaganjima, u kojoj su predstavili rezultate razvoja startup zajednice u proteklih osam godina

Zemlja s najviše stanovnika na svijetu u posljednjih je osam godina snažno otvorila vrata ulaganjima. Talijanskoj Eurostampi uspelo je u godinu dana pokrenuti posao

MLADEN MILETIĆ
mladen.miletic@poslovni.hr

Promijeniti samo jednu naviku za svakog je osobno uspjeh. Mijenjati navike cijelog jednog naroda, pa još ako je u pitanju onaj najbrojniji na svijetu unutar granica svoje države, puno je više od podviga. A kad se pritom lice zemlje koja je još dugo nakon oslobođenja od kolonijalnog statusa stajala zakočena u svome razvoju tako ubrzano i odlučno mijenja, onda to znači da se na globalnoj karti gos-

podarskih sila javlja jedna nova s kojom treba računati u slaganju mape novog poretka za sljedećih barem pola stoljeća. Ta zemlja je Indija.

Moć digitalne ekonomije

Po površini sedma najveća svjetska država, više od sedam desetljeća stara republika i brojčano najveća svjetska demokracija koja će od 19. travnja do 1. lipnja u sedam faza birati vodstvo države za 18. saziv Lok Sabha (Dom naroda, donji dom indijskog parlamenta, op. a.), godinama je privlačila uglavnom pustolove željne upoznavanja s bogatom kulturom i običajima u zemlji s 22 službena jezika. Putnici iz Hrvatske obilazili su Indiju da bi se vidjeli i družili sa Sai Babom, duhovnim guruom iz Puttapparthija, da bi obišli Taj Mahal, jedno od sedam svjetskih čuda, ili iz čistog avanturizma. Neki su noći-

li po kolodvorima i vedrim nebom da bi osjetili život običnog čovjeka u zemlji čije su ulice nekoć bile preplavljene beskućnicima. Danas, u globalnom trenutku kad se gasi poredak uspostavljen nakon Drugog svjetskog rata, a nadograđen promjenama nakon pada Berlinskog zida, Indija je zemlja koja krupnim koracima grabi naprijed i lovi korak s tradicionalno najjačim silama.

Skupina od dvadesetak novinara iz srednje i istočne Europe došla je u priliku običi ne-

koliko visokih institucija u glavnom gradu New Delhiju i popričati s dužnosnicima najbrže rastuće među velikim ekonomijama svijeta koja će, prema predviđanjima, u sljedećem desetljeću davati četvrtinu svjetske radne snage. Njena će digitalna ekonomija već do kraja 2024. dosegnuti bilijun dolara digitalnog prometa, a u zemlji koja se već sada može pohvaliti s najvišom stopom fintech prilagodbe na svijetu (87%) živjet će 900 milijuna aktivnih korisnika interneta.

Do 2030. indijsko tržište e-commerce dosegnut će 350 milijardi dolara. Već sada je Indija treća start up nacija svijeta, treća i po broju jednoroga, s jednim od najvećih svjetskih startup inku-

batora, ali i najvećim svjetskim proizvođačem cjepiva u svojim redovima. Drugi je najveći proizvođač radne opreme na svijetu, drugi najveći proizvođač čelika, ali i smartphona, te proizvodi najviše trotočaka i traktora na svijetu – svake minute iz njenih pogona izađe 29 novih. U novu eru gospodarstva ušla je spustivši prag poreza na dobit novim korporativnim proizvođačima na 15 posto, a samo u promociju proizvođačkih djelatnosti uloženo je 26 milijardi dolara.

Sve te podatke navodi Invest India, nacionalna agencija za promociju i potporu ulaganjima. Njen je cilj pomagati investitorima u ostvarivanju ulagačkih prilika i mogućnosti u Indiji. U sjedištu agencije dočekali su nas direktor marketinga Ravi Kathuria, direktorica komunikacija Ranjana Jetley i direktorica ulagačkih aktivnosti Sunita Mohavty.

Prioritetni sektori

Prioritetnima su za strane ulagače u agenciji Invest India označeni elektronika, automobilska industrija, obnovljive energije, hrana i poljoprivreda, tekstil te - farmacija

Svijet

Žene u prednosti, dakle, i to nije slučajno. Sve zastupljenije su na brojnim upravljačkim pozicijama u zemlji pa samo u sektoru zelene budućnosti, održivosti i uključivosti vode nekoliko jakih tvrtki i projekata: Gul Panag suosnivačica je Sun Fuel Electrica, proizvođača električnih vozila, infrastrukture i charging komponenti, Monika Jha osnivačica je Cydee Technologies, kompanije koja se bavi održivim rješenjima za sustave javne rasvjete, Kunjpreet Arora na čelu je Angirus Ind (WRICKS), proizvođača ekoloških lakih cigli i asfaltnih blokova, a Alima Alam je CEO MITTI Cofea, društvene inicijative koja podupire uključivanje hendikepiranih u društvo i radne procese.

Zelena energija i proizvodnja

Čelnici Invest India iznijeli su kroz prezentacije i odgovore cijeli niz zanimljivosti, potencijalno važnih i za hrvatske ulagače na tom ogromnom tržištu. Prioritetnima su pritom za strane ulagače označeni elektronika, automobilska industrija, obnovljive energije, hrana i poljoprivreda, tekstil te – farmacija. Posebno se, uz prelazak na zelenu energiju, žele dodatno povećati proizvođački kapaciteti jer je Indija u proizvodnji dugo zastajala za zemljama poput Kine ili Malezija. Jedna od strategija s ciljem da dođe do promjena je One Stop Shop. Prateća zajednica platforme broji već više od 650 tisuća registriranih korisnika i preko nje je ostvareno već više od 25 tisuća povezivanja.

Uvid u detalje ulagačkog rasta u razdoblju od 2016. do 2024. otkriva da je broj startupa u "dva olimpijska ciklusa" skočio sa svega 420 na više od 120 tisuća. Broj jednoroga i više je nego udeseterostručen (sa 8 na 114), a od samo četiri definirane državne politike u tom po-

dručju došlo se do njih 31. I ono ključno – startup zajednica koja je još 2016. imala samo 44 tisuće sada je na više od milijun zaposlenih. Na bazi od 1,4 milijarde stanovnika ne zvuči puno, ali uz taj tempo rasta...

Zanimljiva je i raščlamba državnih potpora za strana ulaganja gdje Vlada najveću blagotvornost iskazuje u područjima rudarenja titanija, proizvodnji satelita i – izdavanju znanstvenih publikacija. Kombiniranu potpo-

ru moguće je dobiti iz segmenata telekoma i obrane te bankinga (do 74%), a djelomičnu i u sektorima osiguranja i print medija, dok su bilo kakva strana ulaganja zabranjena u sektorima: kocka i kladjenje (uključujući i casino), proizvodnja duhanskih proizvoda, lutrija, nekretnine... Također, za ulaganja privatnog sektora nisu otvoreni ni atomska energija ni željeznički promet. Snažan proizvođački rast Indija je postavila na strategiji poznatoj

po skraćenici ODI-OP (One district – one product). Što to znači? U cijeloj je zemlji 753 distrikta, svaki je po nečemu jedinstven i time se došlo do 753 jedinstvenih proizvoda Indije. No, lista se i širi. Primjerice, Tipura je poznata pod svjetski najpoznatijim miomirisnim štapićima, Rajasthan po odjeći s prepoznatljivim otiskom koji kroz strategiju postaje okolišno prihvatljiv i – izvozno iskoristiv.

"Neki su, istina, proizvodi zajednički, ali u tim se slučajevima inzistira na isticanju podtipskih razlika. U pitanju su, dakle, lokalni proizvodi, najčešće startupa, ali opet su to na kraju proizvodi Indije", ističu u Invest India.

Veća učinkovitost potaknuta je i pokretanjem India Industrial Land Bank (IILB), privredne banke koja je na više od 600.000 hektara zemlje mapirala više od 4000 industrijskih parkova, čime su dostupnima postale informacije o dodijeljenim i dostupnim parcelama, kontaktima, čvorištima povezivanja itd. IILB integrirana je u jedinstveni informativni sustav 15 država za informiranje o zemljištima u tri faze, pri čemu je treća još u tijeku. Također, ustanovljen je i tzv. National Single Window System koji daje uvid u sve što je potrebno predočiti da bi se moglo ulagati u Indiji.

Google, Microsoft, Open AI...

Kao primjer stranog ulaganja uz detaljno opisan proces ulaska istaknuta je talijanska obiteljska tvrtka Eurostampa, osnovana 1966. u Piedmontu. Jedan je od vodećih proizvođača naljepnica i etiketa za razne namjene, od boca vina i žestokih pića, preko čokolada i raznih prehrambenih

Galop jednoroga

U razdoblju od 2016. do 2024. broj jednoroga u zemlji skočio je s osam na 114, a od samo četiri definirane državne politike namijenjene startupima došlo se do njih 31

proizvoda do pokrivanja kozmetičke industrije. Kompanija Luciano Cillorajia i trojice sinova oduvijek se fokusirala na međunarodna širenja i osvajanja novih tržišta s proizvodnim lokacijama od Italije, Francuske i V. Britanije do SAD-a i Meksika.

Njeno početno ulaganje u Indiji bilo je 15 milijuna dolara, a krenuli su sa 70 zaposlenih. Prvi kontakti uspostavljeni su u siječnju prošle godine, od veljače do srpnja radilo se na snimanjima i pripremi dioničkih paketa te izboru lokacije da bi u rujnu bila raspravljena strategija kompanije. U siječnju ove godine svečano su otvoreni sjedište i pogon u Goi, a Eurostampa priča samo je jedna od brojnih međunarodnih koje su priliku odlučile potražiti u Indiji. Od onih manjih do najvećih svjetskih igrača poput Googlea, Microsofta, Open AI-ja, Amazona.

"Sve to olakšalo je i promjenu u razmišljanjima mladih talenata, ali i nama u borbi da ih zadržimo u zemlji. Desetljećima im je prvi i najveći san bio nakon školovanja otići u SAD. Sada gledaju prema pokretanju svog startupa. I to se i događa, a puno tih startupa vezano je za sveučilišta", ističu u Invest India.

Mnogi su pritom usmjereni na bujajuće digitalno tržište Indije o kojem najbolje svjedoči podatak predočen u agenciji – za broj digitalnih transakcija koje su u zemlji s najviše stanovnika na svijetu ostvare u jednom danu, na američkom su tržištu potrebna tri mjeseca. ❖

Velike tehnološke kompanije ubrzano se okreću Indiji, zemlji čija će radna snaga po procjenama uskoro činiti četvrtinu svjetske

Hrvatske šume d.o.o. Zagreb, Uprava šuma Podružnica Delnice, OIB: 69693144506 (u daljnjem tekstu HŠ d.o.o.), temeljem Odluke Uprave Društva, klasa: DE/23-01/829, ur.broj: 00-07-02/02-24-19 od dana 09.01.2024. godine, uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora Društva, klasa: DE/23-01/829, ur.broj: 00-07-02/02-23-18 od dana 27.12.2023. godine, objavljuju sljedeću

UPRAVA ŠUMA PODRUŽNICA DELNICE
• PRAVNI, KADROVSKI I OPĆI ODJEL

Telefon 051/829-715 • Telefaks 051/812-342
51300 Delnice p.p. 50 • usdel.pravni@hrsume.hr

OBAVIJEST O OBJAVI JAVNOG NATJEČAJA

za prikupljanje ponuda za prodaju

nekretnine opisane u zemljišne knjige Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižnog odjela Delnice, zk.ul.br. 716, k.o. 304522 Crni Lug, kč.br. 134, Školska, dvorište, stambena zgrada, Crni Lug, Školska 5, ukupne površine 976 m² i to: 6. suvlasnički dio: 963/10000, etažno vlasništvo (E-5): stan 1 na II. katu koji se sastoji od dvije sobe, hodnika, spremišta, dnevnog boravka, kuhinje, balkona, ostave, wc-a, kupaone, ukupne površine 81,76 m² s pripadkom dva spremišta u podrumu, ukupne površine 11,44 m² i spremišta na tavanu, površine 26,50 m², sve sveukupne površine 119,70 m², u vlasništvu i posjedu HŠ d.o.o.

Početni iznos kupoprodajne cijene za predmetnu nekretninu iznosi 80.000,00 € (slovima: osamdesettisuća eura).

Javno otvaranje ponuda održat će se dana 22.04.2024. godine u 09:00 sati u službenim prostorijama HŠ d.o.o., Uprave šuma Podružnice Delnice, Supilova 32, Delnice.

Rok za podnošenje pisanih ponuda je 15 (slovima: petnaest) dana od dana objave javnog natječaja na internetskim stranicama HŠ d.o.o.